

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΕΝΑΣ ΠΡΟΒΗΓΚΙΑΝΟΣ ΘΥΛΟΣ

‘Η γέφυρα του Γκάο με την τριπλή σειρά των άριδων της, θεωρείται ως μια από τις ωραιότερες γέφυρες του κόσμου. Λένε μάλιστα γι’ αυτή ότι ο διάβολος την έχτισε μέσα σε μια νύχτα. Νά, τι λέει η ιστορία σχετικά :

Πάνε πολλά χρόνια από τότε που οι κάτοικοι των περιχώρων του ποταμού Γκορντόν αποφάσισαν να χτίσουν μία γέφυρα για να εδικολύνουν τη συγκοινωνία. Μά ο άρχιμηχανικός που ανέλαβε τη δουλειά δε μπορούσε να την τελειώσει. Μόλις τη στήλωνε μέσ’ στο ποτάμι, το ποτάμι πλημμυρούσε και γάστρη κάτω ή γέφυρα. ‘Ενα βράδυ που καθόταν στην όχθη μόνος και θλιμμένος και κοίταζε το έργο του που είχε σωρεύσει κάτω ή όχμη του ποταμού, δέ βασιχτήθηκε πιά και φώναξε μ’ άπελπισία :

— Πέντε φορές τόρα έχω στήσει τη γέφυρα και τί πέντε φορές την είδα σωρευαμένη κάτω... ‘Ο θεός, φαίνεται, μ’ έχει καταραστεί... Τότε πς με βοηθήση ο διάβολος !...

Δέν είχε καλά-καλά τελειώσει το λόγο του κ’ ο ‘Οξαποδό παρουσιάστηκε μπροστά του.

— ‘Αν θέλεις, τότε είπα, θά σου χτίσω ἐγώ τη γέφυρά σου, ή οποία θά βρούμεται όσθη ως τη συντέλεια του κόσμου.

— Πώς δέν τού θέλω τού άπάντησε ο μηχανικός. Και τί θέλεις να σού πληρώσω ;

— ‘Ω ! είπε ο διάβολος, άσημαντα πράγματα : το πρώτο πλάσμα που θά περάση τή γέφυρα θά γίνη δικό μου.

— ‘Εστο τού άπλητσε ο μηχανικός.

Ενθής άμεσως ο διάβολος πήρε από το βουνό πελώριες πέτρες κ’ έχτισε μία κολοσσιαία γέφυρα που ποτέ ως τότε δέν είχε γίνει.

‘Ενωμεταξύ ο μηχανικός είχε πλεί στο σπίτι του για να διηγηθή στη γυναίκα του τη συμφωνία που είχε κλείσει με το Σατανά.

— ‘Η γέφυρα της είπε, θά τελειώση αύριο τή ξημερώματα. Μά δέν είνε αυτό μόνο. Πρέπει το πρώτο πλάσμα που θά περάση πάνω σέ αυτή, να θυσιασθή για όλους τους άλλους. Ποιος θά τό θέληση αυτό ;

— ‘Ω ! τού άπλητσε ή γυναίκα του, αυτό είνε πολύ εύκολο. ‘Η σκία μας έπιασε πρό όλιγου ζωντανή ένα λαγό. Πάρε αυτό το λαγό κ’ αύριο τή ξημερώματα απόλινε τον άναίο στην γέφυρα. Τό πρώτο πλάσμα που θά την περάση δέν ούδ ζήτησε ο διάβολος... ‘Ε, κ’ ο λαγός πλάσμα τού Θεού είνε...

‘Εχεις δίκιο, άπάντησε ο μηχανικός.

Και τή ξημερώματα παίρνοντας ο μηχανικός το λαγό, πήγε στο ποτάμι, όπου ο διάβολος είχε τελειώσει το έργο του. Μόλις δέ άήμανε ο ‘ορθος απόλινε το ζώο άπάντω στη γέφυρα... ‘Ο αταναί ; που παραμόνευε από την άλλη άκρη είχε τό σακκούλι του άνοιχτό κ’ ο λαγός πήγε και έπεσε κατ’ ευθέαν μέσα σ’ αυτό... Βλέποντας ο ‘Οξαποδό πώς την είχε πάθει πήγε να σκάση από τη λύσσα του, μά δέ υπορούσε να κάνη τίποτε γιατί έτσι ήταν ή συμφωνία του με τού μηχανικό. ‘Ενα πλάσμα τού είχε ζητήσει κ’ ο λαγός πλάσμα τού Θεού ήταν...

‘Ετσι από τότε λένε, πως ή γυναίκα γέλασε τού διάβολο !...

Μακρινά, γιατί άλλοιώς βάζω φοιτιά στη μαρτυρημένη και ιτιάσω στον άέρα τη ναυαγίδα σας !

‘Ο Πααζ ; άλλαξε άμέσως όψη. Μεταξέ ν’ άλλαξη δρόμο τού πλοιο και τροπιασμένος έβγήκε στην Κω, ενώ ο Σίμος έπλεε στη Μάλτα.

Οι κάτοικοι της Μάλτας, άμα είδαν από μακρινά πολεμικό πλοιο τουρκικής κατασκευής και τόσο μεγάλο να πληή προς τό λιμάνι τους, ξεεπλάγησαν. Τά κανόνια τού φρουρίου έστράφησαν έναντιον του, τά Μαιτέζικα κάτεργα έβγήκαν από τό λιμάνι έτοιμα για ναυμαχία και όλος ο στρατός τού νησιού των ‘Ιπποτών έτοιμάσθηκε γρήγορα. ‘Αμα όμως έγινε γνωστό ότι τό ξένο πλοιο αντί τουρκικον ενόπλιον έφερε ‘Οθωμανούς αδερροδμένους, ακούητους ένθουσιασμούς διεδέγθη την πρώτη άνηυχία.

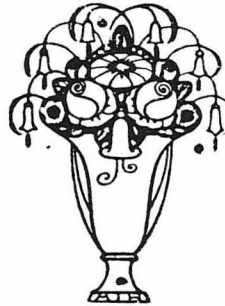
‘Ο Σίμος και οι σύντροφοί του έβγήκαν έξω όπου οι Μαιτέζιοι τους έκαναν θριαμβευτική έπιδροχή και τους ώδήγησαν στο ναό τού ‘Αγίου ‘Ιωάννου. Λάκωνα χαράς έβροζαν τά μάγουλα των άπελευθερωθέντων σκλάβων.

Στήν Κων/πολι ή είδησις της άπαγοής της Ναυαγίδος έπροξένησε άπεροφραγτή θλίψη. ‘Ο Σουλτάνος Μουσταφάς διάταξε τόν άποκεφαλισμό τού Καπιτά Πααζ. ‘Η άγρία ποινή έξετελέσθη στην πλατεία τού ‘Αγεϊνάν.

Συγχρόνως ή ‘Υψηλή Πύλη διεμαρτυρήθη για τά γεγόμενα και επεκαλέσθη τη μεσοάβρηση της Γαλλίας για να της ξαναδώσουν τό πλοιο της, διαφροετικά έφοβήσε να τό πάρη διά τών δαλων.

Βασίλεις της Γαλλίας ήταν τότε ο παντοδύναμος Λουδοβίκος ΙΕ’, ο όποιος είπωσε την άλοικη της Μάλτας (τους ‘Ιπποτάς τού ‘Αγίου ‘Ιωάννου) να ίκανοποιήσουν την ‘Υψηλή Πύλη. ‘Επειτα από ένα χρόνο, ή Τουρκική ναυαρχία φέρουσα τη Γαλλική σημαία και συνοδευόμενη από τη Γαλλική φρεγάτα «Πονλί» έμπαινε στο Βόσπορο. Τό πλοιο έροξε ειςκαμία κανονές για χωρισμό και άντεχαιρητισθή από τά φρούρια της Εύρωπαικής άκτής. ‘Επειτα κατέβασε τη Γαλλική σημαία, ανέβασε την Τουρκική και άραξε μπροστά στο Σέραι.

‘Η πρό ένος έτους άπαγαγή του είχε τόσο πολύ ταράξει τους ‘Οθωμανούς, ώστε ή άνάκτησή του έθεωρήθη..... θοήμβος και έπαυρησθή, άπ’ όλους.....

Η ΤΕΛΕΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΧΟΥ

ΤΑ ΓΕΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ

‘Ενα πλούσιο και περίεργε έδεσματολόγιο. Θάνατοι από την πολυφαγία. Μία κραυγή τού Πτωχοπροδρέμευ. ‘Η άρχόντισσες στο τραπέζι. ‘Η «έξυνόγλυκος μαγειρεία». ‘Ενα άστειό τού νάνου Χαλιβούρση.

Οί Βυζαντινοί, σάν ανατολίτες που ήταν έδιναν μεγάλη σημασία στο φαί. ‘Αρχοντες και λαός, άγαπούσαν τις γαστρομαγειρικές απολαύσεις και τά γεύματα της Αθήνας έπλησαν έποχή και άπρησγόλησαν άρεσά ταυς χρονογράφους. Κωνσταντίνος ο Πορφυρογέννητος έτροψε έπάνω σε ολόγροντο τραπέζι, ίεσα σε χρυσά πιάτα, στολισμένα με εικόνες από την ‘Αγία Γραφή και την έλληνική μυθολογία. ‘Αρχούα και χρυσά ήταν έπισση τά μαχαιροπήρουνα, με τις λαβές στολισμένες με πολύτιμα πετράδια.

‘Η Βυζαντινή μαγειρική, βαρύνει και απολαυστική, κρατούσε πολλή ώρα τις άρχόντισσες στο τραπέζι, με τά επιδόρπια και τό γλυκό κρασί της Κύπρου. ‘Ο ‘Ισαάκιος ‘Αγγελος για τά έξοδα της τραπέζης του είχε διαθέσει τις εισπράξεις τού λιμένος τού Βουκολέοντος, δηλ. σωρούς άργύρου κάθε μέρα. ‘Ο Θεοδόσιος άπασοχούσε τάγματα μαγείρων. ‘Ο ‘Ανδρόνικος παρέθετε γεύματα μυθώδους πολυτελείας. ‘Ο σπάταλος αυτός αυτοκράτορ έτρεφε και 1400 κνηγετικά σκυλιά και άλλα τόσα γεράκια για τό κυνήγι—την έ ρ α κ ο θ η ρ ι α ν.

Χάρη στα ποιήματα τού Πτωχοπροδρόμου γνωρίζουμε τού Βυζαντινού έδεσματολόγιου. ‘Εν πρώτοις, τού γαστροίτη δέν έλειπε από τό τραπέζι τους. Τό γαστήρι του ήταν δύο ειδών. Σμυγδαλάτο με μπόλιζο σπασίμ για τους άρχοντες και από κοινό άλκυη και πίτουρο για τους ύπηρητες. ‘Ενα πικρό άνητικό πιάτο ήταν και ή λεγομένη «ό ξ υ ν ό γ λ υ ζ ο ς μαγειρεία». Κατασκευάζονταν από μεγάλη ψάρια, κατά προτίμησι κεφάλια και συναγρίδα και καριζούνταν με μία σάλτσα που γαργαλούσε ήδονικά τόν ούρανίζο : ‘Η σάλτσα αυτή άποτελείτο από ξύδι, σκόρδο, καρυοφύλλια, τριψίδα γαλέτας, μανιτάρια και μέλι ! ‘Αλλο φαγι, που έφεραν φρονιτίδα λαμαργίας στ’ άριστοκρατικά... μοναστήρια γινότανε από μίγμα γλυκού κρασιού και λαδιού, μέσα στο όποιον έβγαν σκόρδα, αγγά, πιπέρι, έπροθέταν φτες ζρητικό τυρί και τίς-ρους !. Οί Βυζαντινοί με πολλή όρεξη έτρωγαν και τά λάχανα, τού ρίζι, τά όσπρια. ‘Η καραβιδίτσες, οι άστιακι, τά μεγάλα παγούρια, τά στρεΐδια, τά ζαλαμαρικά και όλα τά θαλασσινά ήταν στην ήμερησια διάταξη κατά τις σαμαζόδες των πλουσίων. ‘Ο ‘Ανδρόνικος ο Παλαιολόγος έφραγ μία μέρα τόσα πολλά στρεΐδια, ώστε έσχεσε ! Σάν άπληχης από τά βάθη των αιώνων έξείνων άζούγγεται ή φρονή του Πτωχοπροδρόμου, που διακηρύττει την ποιητική λαμαργία του :

...Και κεφάλια τριψίθιμος, αγγάτος, εκ τό Ρήρη, και συναγρίδα πεπαή, ό, θεέ μου μαγειρεία !.

Εκτός από τά ξερά όσπρια, τά διαμάσχηνα, τις σταφίδες, κλπ. άγαπούσαν οι βυζαντινοί και τις ζουπώσες, από μυροβόλα ζίτσα της ‘Ανατολής ή από τά χρωμάη ζωδινα, μήλα και άχλάδια. Τό ζαβιάρι και τό ανογόταχο ήταν τ’ άπαρτήτητα όρεσχητά. Τά κρέατα έρχόνταν σε δεύτερη γραμμή, άν και φαίνεται ότι τό σουβλιστό άρνάκι και τό κοκκινιστό χοιρίδιο έξετιμώοντο καταλλήλως. Τά μπαχαρικά έχρησιμοποιοούντο αφθόνως, ίδιος ή κανέλι, αλλά τό πιπέρι ήταν άζομη σπάνιο και πανάκριβο. Τό ζαλοκαίρι, πλοιο από τις άρχόντισσες που έτρωγαν στεζότανε μαφρες σκάλβες και τις άέριζαν με μεγάλα λιπιδία από φτερά παγωνιών, προσημοσιμένα σε έπίχουσα ζωνταρία...

Στά ζαλοκαιρινά γεύματά τους έχρησιμοποιοΐσαν για τά φρούτα τους και τό κρασί τους χόνι φρεμένο από τις κορυφές τού πλησιον ύψομένου ‘Ολύμπου της Βιθυνίας. Οι άρχοντες δέν έπιαν μόνο στην ύγεια των ξεζινομένων φίλων, αλλά και «εις την πρεσβείαν τού προστάτου των αγίων». Δέν ήταν λοιπόν σπάνιο πράγμα τότε μία πατριζία, να σηχώση τό από πολύτιμον σαρόδωνα ποτήρι της, τό στολισμένο με ρομπινία, για να εύχηθή, άπευθυνομένη προς τό μουσαρίχι, που καθίσταμενος άρσιστερά τού συζύγου της είχε τη θέσι της τιμής :

— Προπίνω σοι, Μαρίας της Θεοτόκου !

Αηλαδή : «Πίνω στην ύγεια σου και ή Μαρία ή Θεοτόκος βοήθειά σου !»

Τά γεύματα των βασιλέων ήταν σωστή πανήγυρις. ‘Ετρωγαν με «τρομπέτες, όργανα, τουμπιά και άνακαράδες». Μία σσηνή είνε άρεσά χαρματηριστική τών βασιλικών γευμάτων. Πρόξεται για τόν ‘Ισαάκιον ‘Αγγελιο, που άγαπούσε να συντροφίη με πολλούς αλλοιούς, φίλους, συγγενείς του, κυρίες της Αύλης κλπ. Μιά μέρα λοιπόν ο Βασιλεύς βόηκε ένα φαγητό άνάλατο και είπε στην ύπηρησία, με την άρχαιοπρεπή γλώσσα της έποχής :

— ‘Ενέγκατε ά λ α ς !... (δηλ. «φέρετε άλάτι !»)

Τότε, από μία γωνία, έπροβάλε ή άστεια μούρη τού γελωτοποιού Χαλιβούρση με την παραβλή στολή του. ‘Ο νάνος, δέχχοντας τις μεγάλες κυρίες, διεπράξε έν άπρεπές καλαμπούρι. Είπε :

— Γνωσόμεθα πρώτον ταύτας, ό Βασιλεύ, είθ’ ούτως ά λ α ς ε εισενεγγήνα κέλευσον !

— Αηλαδή : άς τίς... δ ο κ ι μ ά σ ο υ μ ε πρώτα αυτές, Βασιλεύ, και ύστερα διατάξτε, να φέρονται ά λ λ ε ς !

‘Εκαλαμπούριος δηλαδή πάνω στη λέξη ά λ α ς. ‘Ο ‘Ισαάκιος όμως διάταξε και τού έμτροσαν τά πλευρά. γιατί είχε ζατανήσει άναιδέστατος.